

ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

Τετάρτη, Νοέμβριος 20, 2013 Τελευταία Ενημέρωση: 12:59 πμ

Επικράτησε η Αλεξάνδρεια του Καβάφη στην εκδήλωση του PEN American Center

Της Ελένης Καλογερά

Κατάμεστο από θεατές ήταν, το βράδυ της Δευτέρας, το Τάουν Χολ του Μανχάταν, για την εκδήλωση των 150 χρόνων από τη γέννηση του μεγάλου Έλληνα ποιητή Κωνσταντίνου Καβάφη (περισσότερες πληροφορίες στη σελίδα 4).

NEA ΥΟΡΚΗ. Ανάμεσα στην «Ιθάκη», τον ποιητικό τόπο του Κωνσταντίνου Π. Καβάφη, και στην Αλεξάνδρεια, την «Πόλη» που ποτέ δεν τον αφήνει, τόποι που με ένα μαγικό τρόπο συνέπεσαν τη Δευτέρα το βράδυ στην περιρρέουσα ατμόσφαιρα του ποιητή και στο πλημμυρισμένο από τους τουλάχιστον 1.495 θεατές στα μετρημένα καθίσματα στο Τάουν Χολ του Μανχάταν, στη Νέα Υόρκη, συναντήθηκαν για να τον τιμήσουν και να γιορτάσουν τα 150 χρόνια από τη γέννησή του, οι μεταφραστές του. Και όχι μόνον.

Ήταν η πολυαναμενόμενη εκδήλωση από το φιλολογικό και καλλιτεχνικό πολυπολιτισμικό σύμπαν της Νέας Υόρκης, - μαζί τους Έλληνες και Ελληνοαμερικανοί, που με την πρωτοβουλία - αφορμή των 150 χρόνων από τη γέννηση του ποιητή και την ευγενική χορηγία των σημαντικότερων σήμερα υποστηρικτών της Ελληνικής Τέχνης και των Γραμμάτων στη Νέα Υόρκη, των Ιδρυμάτων Σταύρου Νιάρχου και Ωνασείου, διοργάνωσε το PEN American Center προς τιμήν του Αλεξανδρινού ποιητή. Του ποιητή που, όπως είπε χαρακτηριστικά ο Βρετανός συγγραφέας Ε.Μ. Φόρστερ, και μετέφερε σε

συνέντευξή του στον «Ε.Κ.» ο κ. Εντμουντ Κίλι, «στεκόταν σε ελαφριά απόκλιση προς το σύμπαν».

Ενώ στον καναπέ, στη σκηνή - λοφτ του Τάουν χολ κάθισε ο «Μακεδόνας», όπως αποκάλεσε τον εαυτό του στον «Ε.Κ.» ο Κίλι, ο μεταφραστής του που έζησε παιδικά χρόνια κι έμαθε Ελληνικά στην Πηλέα παίζοντας στους δρόμους με τα χωριατόπουλα, και γι' αυτό «πατριώτη» με τον Καβάφη, αφού η μητέρα του η Χαρίκλεια ήταν Μακεδόνας ποντιακής καταγωγής. Μαζί με τον μεταφραστή του Σεφέρη, επίσης και του Ρίτσου, καθηγητή ως το 1993 και επικεφαλής του Κέντρου Νεοελληνικής Λογοτεχνίας στο Πρίνστον, και τον Αμερικανό κλασικιστή καθηγητή στο Bard College της Νέας Υόρκης, Ντάνιελ Μέντελσον, παρουσίασαν στο κοινό της διαρκούς διάνοησης της Νέας Υόρκης την ιδιαιτερότητα της σχέσης τους με τον Έλληνα Αλεξανδρινό ποιητή Καβάφη οι κορυφαίοι στην τέχνη τους:

Ο νομπελίστας Ορχάν Παμουκ, η βραβευμένη με Οσκαρ Ολυμπία Δουκάκη, ο Μάικλ Κάνιγγαμ, βραβευμένος με Πούλιτζερ για το βιβλίο του «Οι Ωρες», ο επίσης βραβευμένος αρχιτέκτονας της εταιρείας Snohetta, Κρεγκ Ντάικερς, ο διακεκριμένος Αιγύπτιος καθηγητής Θεωρίας της Λογοτεχνίας Αντρέ Ασιμάν, ο Μαρκ Ντότι, ο ποιητής που κέρδισε το Εθνικό Βραβείο Ποίησης Αμερικής, η κινηματογραφική, θεατρική ηθοποιός και φίλη της πνευματικής Ελλάδας Κάθλιν Τέρνερ. Ωσπου να 'ρθει το σημείο να αναφερθεί ο Δημήτρης Παπαϊωάννου, ο ιδιοφυής καλλιτέχνης, ο χορογράφος που, μεταξύ άλλων, γνώρισε το παγκόσμιο τηλεοπτικό κοινό με τις τελετές έναρξης και λήξης των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 στην Αθήνα. Είναι με την παράστασή του «πρώτη ύλη» που μαζί με τον γυμνό Δημήτρη Θεοφάνους πάνω στην ίδια τη σκηνή που μετατρέπει τη συνεύρεση και τις παρουσιάσεις όλων των υμνητών του Καβάφη σε θέατρο όπου πρωταγωνιστεί το νεανικό ανδρικό σώμα όπως το «ποίησε» και το αγάπησε στους στίχους του ο επιδραστικός ποιητής.

Σημειώνεται ότι για το γυμνό στην εκδήλωση, το PEN έκανε ειδική αναφορά στις διαδικτυακές και συμβατικές δημοσιεύσεις και αφισέτες προώθησης.

Κεντρική στιγμή του «συμβάντος» ήταν η παράλληλη απαγγελία του ποιήματος «Μέρες του 1908» στην Αγγλική και την Ελληνική από την Ολυμπία Δουκάκη και την Κάθλιν Τέρνερ με τον Χάρη Κρεμμύδα, που πολλοί την άκουσαν σαν ψαλμό.

Οι ίδιοι απαγγείλαν ποιήματα του Καβάφη, μεταξύ τους «Οι Επιθυμίες», «η Πόλις», το «Απολείπειν ο Θεός Αντώνιον». Στο τελευταίο έδωσε νέα ερμηνεία ο Κίλι, λέγοντας πως ο Αντώνιος ανακαλύπτει μέσα από την Αλεξάνδρεια «τον εαυτό της επιθυμίας».

Η εκδήλωση ξεκίνησε με την Ιθάκη σε μαγνητοφωνημένη απαγγελία του Σερ Σον Κόνερι με μουσική του Βαγγέλη Παπαθανασίου.

Στην εκδήλωση παρουσιάστηκε παράλληλα με την εκκίνηση της παρουσίασης του Παμουκ το εν τω σχηματισμό του σκίτσο που δημιούργησε στη δεκαετία του '60, ο εξαιρετικός Ντέιβιντ Χόκνεϊ με τον ίδιο τον Καβάφη.

Ο Τούρκος νομπελίστας Παμούκ, ο Ντάνιελ Μέντελσον, ο νεότερος μεταφραστής του Καβάφη, όπως και οι άλλοι ομιλητές στις παρουσιάσεις τους ύμνησαν ιδιαίτερα την Αλεξάνδρεια ως τον τόπο που καθόρισε την πορεία του ποιητή και δεν έγινε αισθητή αναφορά στην ελληνικότητα του Καβάφη.

Καβαφικοί ομογενείς και Έλληνες αναγνώστες είδαν την τόσο πλούσια σε όλα της εκδήλωση να στερείται της καβαφικής αίσθησης που όμως «επέστρεψε» με απόσπασμα από το έργο «Δέησις», ποίημα επίσης του Καβάφη, στην ταινία για 13 ποιήματα επίσης του Δημήτρη Παπαϊωάννου που συνόδευσε η μουσική της Λένας Πλάτωνος.

Ωστόσο, όπως είπε ο διευθυντής του Pen America Center, Lazlo Orsos: «Αυτό είναι το κόλπο του Καβάφη. Αν διαβάσεις μόνο ένα ποίημά του δεν καταλαβαίνεις. Αλλά 15 λεπτά επιστρέφεις σε αυτό, το διαβάζεις πιο αργά και αρχίζει και ανοίγει».